НОВИНИ

На Чернігівщині внаслідок російської атаки постраждали восьмеро людей, серед них – троє дітей
1 ЧЕР, 2026

Збито/подавлено 228 російських БПЛА
1 ЧЕР, 2026

Reuters: Трамп згорнув розслідування воєнних злочинів Росії в Україні
1 ЧЕР, 2026

Оперативна інформація щодо російського вторгнення станом на 08:00 01.06.2026
1 ЧЕР, 2026

Генеральний штаб ЗСУ інформує про втрати ворога на 01.06.26
1 ЧЕР, 2026

Сили безпілотних систем розгромили логістичні бази окупантів у глибокому тилу Донеччини (відео)
1 ЧЕР, 2026

На Чернігівщині тривають пошуки зниклого 17-річного хлопця з Бобровиці (фото)
1 ЧЕР, 2026

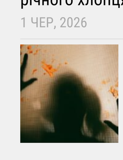
Зброя терору та політичного придушення: ООН верифікувала мінімум 310 випадків застосування рашистами сексуального насильства
1 ЧЕР, 2026

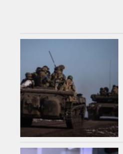
Як із тюрми потрапляють на фронт: «Я був у статусі зека, а тепер військовий»
2 ТРА, 2026

Квиток у штурмовики замість умовно-дострокового: Як засуджені жінки оббивають пороги ТЦК
2 ТРА, 2026

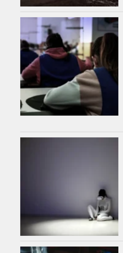
Нові злочини в старому одязі — й зовсім нові злочини
3 ТРА, 2026

Тіньова економіка на стероїдах штучного інтелекту та як Telegram став головним офісом кібермафії
3 ТРА, 2026

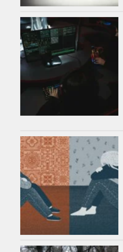
«У України вкрали дитину». Як італійське усиновлення краде українську ідентичність
3 ТРА, 2026

Квиток в один бік через статтю вісімдесят один один
4 ТРА, 2026

COVID-19 ДТП Донбасс Київ Розшук дітей агрессия России атака дронами-камікадзе вбивство вбивство мирних жителів вимагання война война с Россией воєнні злочини РФ втрати окупантів війна з Росією грабіж державна зрада допомога союзників Україні замах на вбивство зловживання службовим становищем знищення окупантів колабораційна діяльність коронавирус коррупция корупція крадіжка напад Росії на Україну наркозлочини незаконне переправлення осіб через держкордон ножове поранення обстріли цивільної інфраструктури оперативна інформація пособники окупантів привласнення коштів підроблення документів п'яний за кермом ракетні удари окупантів розбій російські воєнні злочинці русский мир смертельна ДТП убийство хабар хуліганство шахрайство

РЕКЛАМА

Зброя терору та політичного придушення: ООН верифікувала мінімум 310 випадків застосування рашистами сексуального насильства

PUBLISHED 1 ЧЕРВНЯ 2026

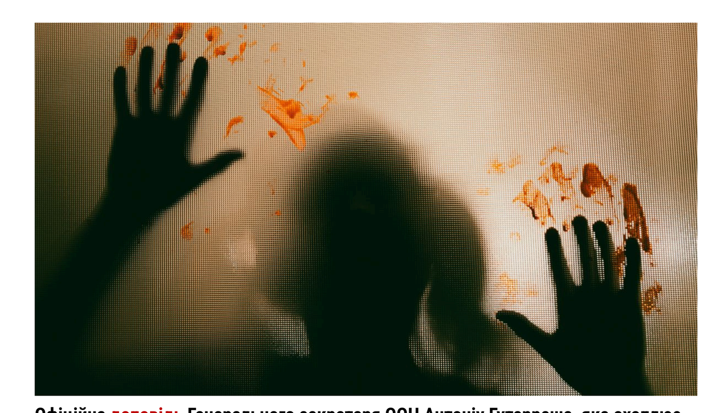

Офіційна доповідь Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерреша, яка охоплює період із січня по грудень 2025 року, зафіксувала різке та тривожне зростання кількості верифікованих випадків сексуального насильства, пов'язаного з конфліктами (CRSV). Документ, представлений на розгляд Ради Безпеки, демонструє, що зґвалтування, примусові шлюби та сексуальне рабство остаточно перетворилися на системну військову тактику, інструмент катувань, тероризму та політичних репресій, спрямований переважно проти жінок і дівчат.

Реалізація місій ООН із моніторингу та захисту жертв у 2025 році зіткнулася з безпрецедентними викликами. На тлі масштабного скорочення донорами добровільного фінансування, жорстких обмежень гуманітарного доступу з боку воюючих сторін та прямих нападів на фронтових правозахисників інфраструктура допомоги вижившим виявилася фактично знекровленою.

Анатомія глобальної кризи: тенденції та географія злочинів

У 2025 році географія застосування сексуального насильства як інструменту війни охопила понад два десятки регіонів. Злочини чинилися як державними арміями, так і недержавними збройними формуваннями або транснаціональними кримінальними мережами. Часто це було безпосередньо пов'язано зі стратегічними цілями — отриманням контролю над територіями, родовищами природних ресурсів або залякуванням етнічних і релігійних меншин.

Україна та тимчасово окуповані Росією території

На тимчасово окупованих територіях України, а також усередині Російської Федерації зафіксовані системні паттерни сексуального насильства щодо затриманих. Моніторингова місія ООН верифікувала 310 випадків, вчинених російськими збройними силами, співробітниками Федеральної служби безпеки (ФСБ) та Федеральної служби виконання покарань (ФСВП). Жертвами цих злочинів стали 280 чоловіків, 26 жінок і 4 дівчинки.

"Незалежна міжнародна комісія ООН з розслідування порушень в Україні повідомила про зґвалтування та інші форми сексуального насильства, скоєні як форма тортур щодо ув'язнених жінок та цивільних осіб, детально описавши чотири випадки зґвалтування, зокрема із застосуванням кийків та інших предметів, скоєних щодо військовополоненої жінки та трьох цивільних жінок, що завдало довготривалої фізичної та психологічної шкоди", — йдеться в документі.

У доповіді наводяться страшні приклади сексуального насильства: "У 2022 році російські збройні сили зґвалтували ножем військовополоненого чоловіка після захоплення в полон, а згодом він піддавався неодноразовому сексуальному насильству, включаючи примусове оголення, побиття та удари електричним струмом по геніталіях, з боку російських працівників пенітенціарних установ, до звільнення у 2025 році".

Зафіксовано повторні та групові зґвалтування, що часто вирізнялися надзвичайною жорстокістю, а також сексуальне насильство, що застосовувалося до цивільних жінок як форма катування. Такі випадки траплялися в приватних оселях на окупованих територіях, під час незаконного затримання, а також на блокпостах.

За інформацією Офісу Генерального прокурора України, станом кінець квітня 2026 року українські правоохоронці задокументували 396 фактів СНПК (з них 248 — щодо жінок, 148 — щодо чоловіків, 23 з постраждалих — діти). Зазначається, що реальний масштаб злочину значно більший.

Відповідно до Міжнародного гуманітарного права, СНПК є воєнним злочином (підпункт xxii частини 2 статті 8 Римського статуту), злочином проти людяності (підпункт g частини 1 ст. 7 Римського статуту), а також може розглядатися як геноцид: "заподіяння тяжких тілесних ушкоджень або психічного розладу членам… групи; впровадження заходів, спрямованих на запобігання дітонародженню всередині такої групи" за статтею 6 Римського статуту.

Судан і Центральноафриканська Республіка (ЦАР)

Сексуальне насильство стало визначальною рисою суданського конфлікту. Сили швидкої підтримки (RSF) та союзні їм племінні міліції масово використовували зґвалтування та сексуальне рабство на етнічному ґрунті, цілеспрямовано атакуючи жінок і дівчат із громад загава та фур. Масштабна хвиля скоординованих нападів була зафіксована під час наступу на табір внутрішньо переміщених осіб Замзам в Ель-Фашірі. Крім того, зафіксовано випадки транскордонних набігів елементів RSF на територію сусідньої ЦАР (регіон Вакага).

У самій ЦАР угруповання «Унітарність за мир у ЦАР» (UPC) та «Повернення, вимога, відновлення» (3R) продовжували нападати на жінок, які займаються сільським господарством та промислами. При цьому до відповідальності притягуються і державні сили: військовослужбовці Збройних сил ЦАР (FACA) та інші співробітники служб безпеки виявилися причетними до 79 задокументованих випадків насильства.

Демократична Республіка Конго (ДРК)

У східних провінціях ДРК на тлі ескалації боїв між урядовою армією (FARDC) та повстанцями з «Руху 23 березня» (M23), які діяли за прямої підтримки Руанди, гуманітарні служби зареєстрували шокуючі 90 199 випадків гендерного насильства. Місія ООН (MONUSCO) змогла верифікувати 1 534 випадки, що на 86% перевищує показники 2024 року.

Угруповання M23 використовувало групові зґвалтування та сексуальне рабство як каральні заходи проти цивільних осіб, підозрюваних у лояльності до уряду або ополчення Вазалендо. Водночас фіксується 60-відсоткове зростання порушень із боку самої урядової армії FARDC (285 випадків), чиї солдати мародерствували та вчиняли зґвалтування під час відступу з передової в Південному Ківу. Також у злочинах замішані угандійські (UPDF) та бурундійські (FDNB) сили.

Ізраїль та Держава Палестина

Після двох угод про припинення вогню, які призвели до звільнення заручників у Газі, шестеро колишніх заручників (три жінки та троє чоловіків), яких утримували ХАМАС та інші угруповання, публічно заявили про перенесене сексуальне насильство. Поряд із цим задокументовані жорсткі паттерни сексуального насильства з боку ізраїльських сил безпеки (IDF, тюремна служба, спецназ «Кетер» та підрозділ ЯМАМ) щодо палестинських ув'язнених.

ООН верифікувала випадки зґвалтувань предметами, групових зґвалтувань, примусового роздягання та прицільної стрільби по геніталіях у військових таборах (Сде-Тейман, Еціон) та в'язницях. Кілька чоловіків-жертв постраждали від важких ректальних кровотеч, залишаючись без медичної допомоги. Уряд Ізраїлю повністю закрив доступ для розслідувань ООН.

Гаїті та Колумбія

У Гаїті організовані банди (такі як 5 Segond, Gran Grif та ін.) розширили контроль над Порт-о-Пренсом, що призвело до зростання верифікованих випадків сексуального насильства на 163% (1 668 жінок і 187 дівчаток). Групові зґвалтування становили 77% інцидентів. Дівчаток викрадали та утримували в сексуальному рабстві, а підліткова злочинність призвела до ранньої нормалізації сексуального насильства серед неповнолітніх бандитів.

У Колумбії, попри мирні угоди з FARC-EP, тривали зіткнення інших угруповань за нелегальні ринки. Національне управління у справах жертв зафіксувало 4 113 постраждалих від конфліктного насильства. Примітно, що афроколумбійські та корінні громади, складаючи лише 15% населення країни, прийняли на себе 31% від загальної кількості цих ударів. Злочинці активно використовували соціальні мережі, поширюючи інтимні фото жертв для посилення терору в громадах.

Афганістан, Сирія, Лівія, Ємен

Афганістан

Де-факто влада Талібану продовжувала репресивну гендерну політику. ООН верифікувала випадки зґвалтувань та примусових шлюбів з боку співробітників талібських сил безпеки. Жінки, які протестували проти режиму, піддавалися довільним арештам та катуванням у затриманні.

Сирія

Після падіння колишнього сирійського режиму та звільнення тисяч в'язнів викрилися системні багаторічні паттерни зґвалтувань у в'язницях. Жертвами катувань та зґвалтувань (зокрема на очах власних дітей) ставали навіть 11-річні діти. Поряд із цим фіксувалися похищення та примусові шлюби з боку ІДІЛ та Сирійської національної амії.

Лівія

Транснаціональні мережі торговців людьми та озброєні банди, пов'язані з Лівійською національною армією, масово ґвалтували та утримували в рабстві мігрантів і біженців у таємних центрах утримання заради отримання викупу.

Ємен

Хусити використовували сексуальне насильство для деморалізації дисидентів (включно з примусовим роздяганням жінок на очах у затриманих родичів-чоловіків). Особливу роль у катуваннях жінок відігравало жіноче воєнізоване спецпідрозділ хуситів «Зайнабіят».

Проблемні аспекти Prevention & Response: виклики 2025 року

Доповідь підкреслює критичну розбіжність між міжнародними зобов'язаннями та ситуацією на місцях. Головними бар'єрами для захисту цивільного населення стали:

Системне недофінансування та закриття місій

Діяльність міжурядової мережі «ООН проти сексуального насильства в конфліктах» (яка об'єднує 27 структур) залежить виключно від добровільних внесків. Через брак коштів закриваються безпечні простори для жінок, а дефіцит медичних постів призвів до нехватки базових експрес-наборів допомоги після зґвалтування (post-rape\ kits) в зонах бойових дій, таких як Гома (ДРК). Рада Безпеки вимагає розгортання радників із захисту жінок (WPA) у всіх конфліктних точках, але за фактом ці фахівці працюють лише в 9 із понад 20 критичних регіонів.

Тотальна безкарність і руйнування інститутів правосуддя

Озброєні групи здійснюють прямі напади на суди та лікарні. Масові втечі з в'язниць у ДРК повернули на свободу засуджених польових командирів, створивши пряму загрозу для свідків. У Гвінеї президентське помилування експрезидента Мусси Дадіса Камари, засудженого за масові зґвалтування на стадіоні у 2009 році, викликало паніку серед виживших, які дали свідчення в суді.

Крах правових систем і вихід із МКС

Послаблення міжнародної архітектури правосуддя ознаменувалося демаршем держав-членів Конфедерації держав Сахеля, які оголосили про вихід із Римського статуту Міжнародного кримінального суду на тлі розслідувань воєнних злочинів у Малі. У Сомалі парламент розглядає закон про статеві злочини, який виключає поняття «відсутність згоди» з визначення зґвалтування, що прямо порушує міжнародні стандарти.

Інформаційні технології як нова зброя

Злочинці почали масово використовувати цифрові платформи та кіберпростір для шантажу, публікації записів насильства та розпалювання мізогінної мови ворожнечі, паралізуючи роботу жінок-правозахисниць (Гаїті, Південний Судан).

Резюме успішних практик та кроки до підзвітності

Попри важкі умови, в ряді країн у 2025 році вдалося досягти прогресу:

Країна	Досягнуті результати та механізми підзвітності у 2025 році
Україна	Навчено 230 медичних працівників та 264 фахівці правової допомоги принципам survivor-centred care. Розгорнуто мережу Центрів допомоги врятованим, прийнято закон № 4067-IX про невідкладні проміжні репарації.
Колумбія	Спеціальна юрисдикція зі встановлення миру (JEP) винесла три історичні вироки за командну відповідальність за сексуальне насильство в рамках Макрокейсу 1. Акредитовано 938 жінок та 104 чоловіки як офіційних жертв за Макрокейсом 11.
Південний Судан	Понад 200 виживших отримали психологічну допомогу та гранти на відкриття бізнесу. Запущено ініціативу «Wheels of Change», яка навчає водіїв мототаксі безпечного транспортування жертв із віддалених районів до клінік.
Ірак	У межах Закону про підтримку єзидських жінок-виживших схвалено 2 587 заявок на компенсації для виживших єзидок, туркменок, шабак та християнок. З рабства в сусідніх країнах врятовано 6 єзидок, викрадених дітьми у 2014 році.

Стратегічні рекомендації Генерального секретаря ООН

Генеральний секретар ООН направив Раді Безпеки та державам-членам перелік жорстких рекомендацій:

- Для Ради Безпеки ООН
  Включати сексуальне насильство як самостійний та відокремлений критерій при введенні санкцій проти фізичних та юридичних осіб. Автоматично застосовувати санкції до «постійних порушників» — структур, які значаться в чорних списках ООН 5 і більше років без проведення коригувальних дій. Гарантувати збереження мандатів WPA при переході миротворчих місій у спеціальні політичні місії.
- Для держав-членів та донорів
  Забезпечити довгострокове, гнучке фінансування Багатопартнерського трастового фонду CRSV. Впровадити жорсткий кадровий аудит у секторі безпеки, виключивши можливість просування по службі або інтеграції в регулярні сили осіб, підозрюваних у вчиненні сексуальних злочинів.
- Для мирних процесів
  Повністю виключити злочини сексуального насильства з будь-яких угод про амністію або строків давності при підписанні мирних договорів або угод про припинення вогню. Забезпечити пряму участь survivor-мереж у транзитній юстиції.

Матеріал підготовлено на основі офіційного звіту Генерального секретаря ООН

Like
Tweet

Новини партнерів

Реклама

Tags: воєнні злочини РФ звірства російських окупантів ООН Сексуальне насильство

YOU MAY ALSO LIKE...

Півроку Україна протистоїть повномасштабному вторгненню російських загарбників
2 ВЕРЕСНЯ 2022

Что собой представляют кибервойска "повара Путина". Расследование
19 БЕРЕЗНЯ 2023

Почему в СССР спецслужбы сводили с ума людей, за которыми следили, и как советская власть бомбила Воронеж
9 ЛЮТОГО 2019

У ФОКУСІ

Бюджетні тисячі доларів для віртуальних вебкам-студій: як полковники Нацполіції трьох областей погоріли на порно

ІНШІ НОВИНИ

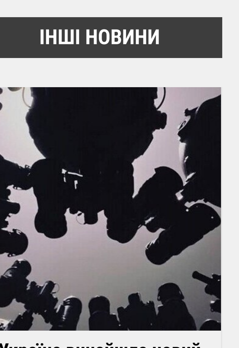
Україна винайшла новий тип дронів, які змінюють хід війни – ..
ДЕТАЛЬНІШЕ

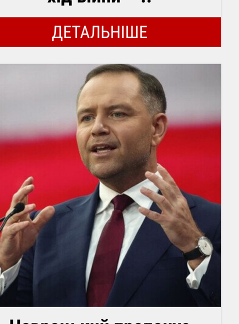
Навроцький пропонує позбавити Зеленського одного з орденів
ДЕТАЛЬНІШЕ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

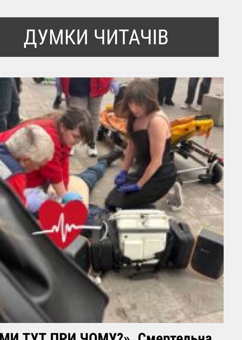
«А МИ ТУТ ПРИ ЧОМУ?». Смертельна відмова за п'ять хвилин від порятунку та ціна байдужості київської підземки

ФОТОРЕПОРТАЖ

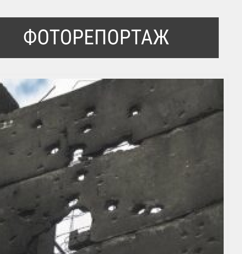
Як виглядає українська ТЕЦ, що пережила не одну ракетну атаку російських загарбників

НОВИНИ IT

Технологии
Загрузка...

Передрук матеріалів "України кримінальної" повністю - з письмового дозволу. Для Інтернет-видань – без обмежень за обов'язкових умов: зазначення адреси ресурсу у вигляді гіперпосилання. Copyright © 2018 Україна кримінальна. Всі права захищені. E-mail для контактів:
cripo@cripo.com.ua